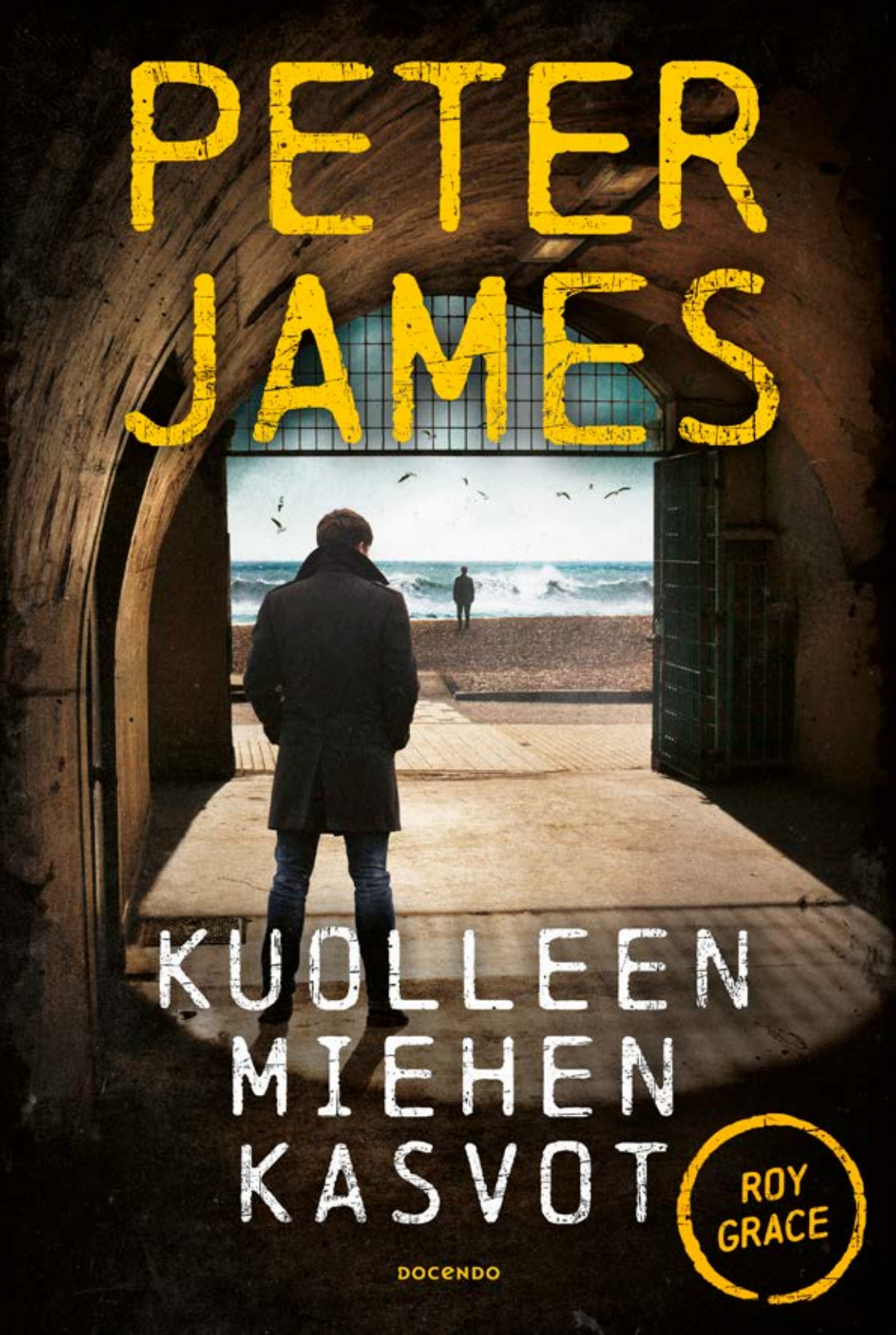

PETER JAMES

The background of the entire cover is a photograph. It shows a man from behind, wearing a dark, heavy coat and blue jeans, standing in the center of a dark, arched tunnel. The tunnel's walls are made of rough, weathered wood. At the end of the tunnel, a large opening reveals a bright outdoor scene. In the foreground of this opening is a wooden plank walkway. Beyond that is a wide, pebbly beach. In the distance, the ocean has white-capped waves breaking. Several birds are seen in flight against the sky. Another small figure of a person is visible on the beach in the distance. The overall mood is contemplative and cinematic.

KUOLLEEN
MIEHEN
KASVOT

DOCENDO

ROY
GRACE

PETER JAMES

KUOLLEEN MIEHEN KASVOT

Englannin kielestä suomentanut Päivi Paju
ja suomennoksen tarkistanut Virpi Kauko

DOCENDO

Englanninkielinen alkuperäisteos

Peter James: *One of Us is Dead*

First published in Great Britain in 2024 by Macmillan, an imprint of Pan Macmillan

Copyright © Really Scary Books/Ltd Peter James 2024

Roy Grace®, Grace®, DS Grace®, Detective Superintendent Grace® and DI Grace® are registered trademarks of Really Scary Books Limited.

Ensimmäinen painos

Suomenkielinen laitos

© Päivi Paju ja Docendo, 2025

Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Suomennos: Päivi Paju ja suomennoksen tarkistus: Virpi Kauko

Kannen kuvat: Alamy, Depositphotos ja Shutterstock.

Kansi: Timo Numminen

Sisuksen ulkoasu ja taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

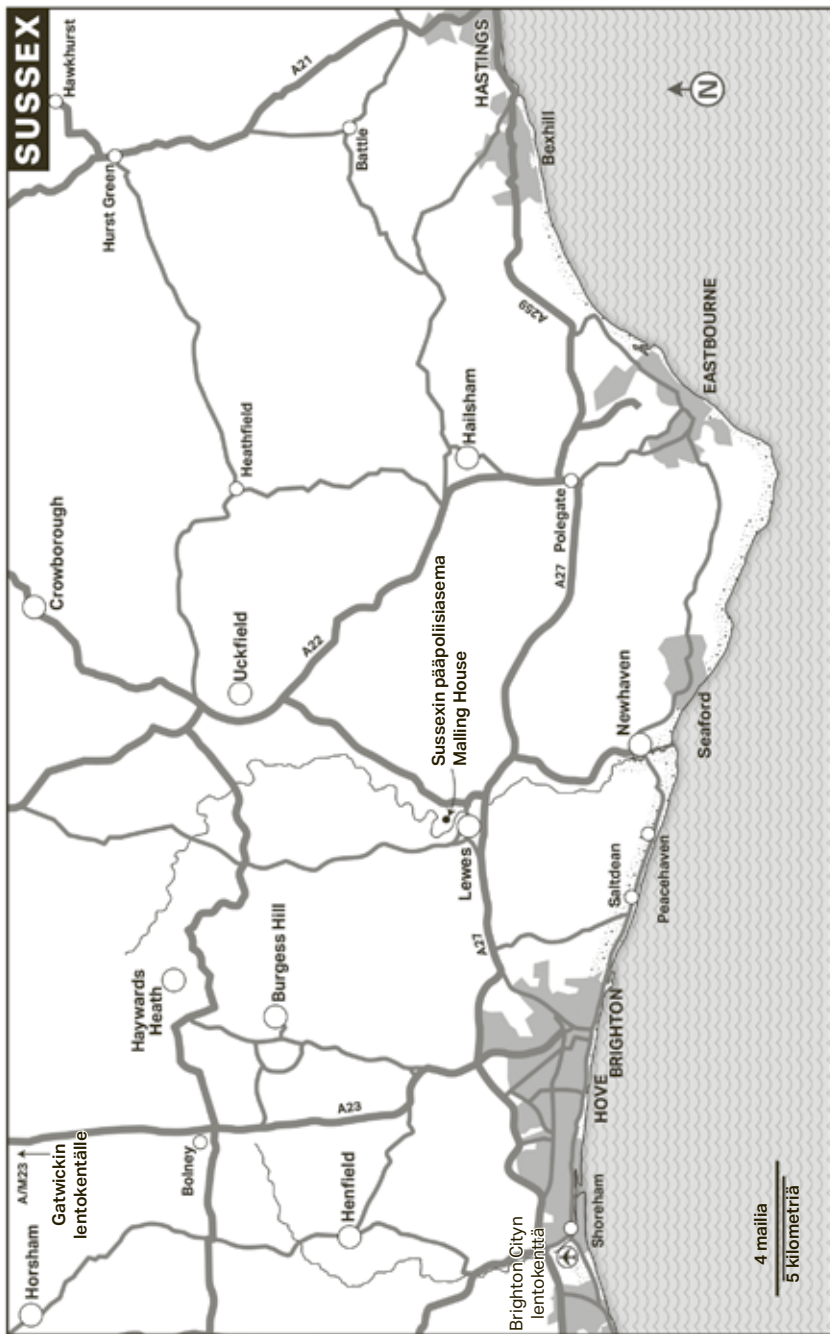
ISBN 978-952-850-270-8

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@docendo.fi

LYN GAYLORILLE

ERITTÄIN RAKKAALLE YSTÄVÄLLE,
KORVAAMATTOMALLE KRIITIKOLLE
JA KAIKEN KAIKKIAAN MAHTAVALLE
SITKEÄLLE SISSILLE!

BRIGHTON

1

PERJANTAI 23. SYYSKUUTA 2022

Pieni kyläkirkko oli ääriään myöten täynnä, ja hautajaisiin myöhässä tulleen James Taylorin täytyi seistä kirkon perällä kaatosateen kas-telemana, kun siunaustilaisuus oli alkamassa. Hän ei kuitenkaan katsonut arkkua eikä pappia, tahrattomassa kasukassaan ja kiihkeä-katseisena mielettömine valkoisine hiuksineen melkein pä ylitse-vuotavan hurskaalta näyttävää pastori Ian Parry-Jonesia, joka antoi hyvän vaikutelman aidosta vilpittömyydestä – mutta vähemmän vakuuttavan sen suhteen, että hän olisi oikeasti tuntenut show’n huono-onnisen tähden.

Sen sijaan Taylor tuijotti kuuden rivin päässä edessään istuvan miehen takaraivoa. Paikalleen jähmettyneenä.

Vaikka hän ei ollut vielä saanut tilaisuutta nähdä miehen kasvoja selvästi – miehellä oli tummat lasit, huivi ja lippalakki – Taylor oli varma, että mies oli Rufus Rorke. Hänen vanha koulukaverinsa. Paitsi ettei hän voinut olla. Se ei ollut mahdollista.

Mies kallisti päätään aavistuksen vasemmalle, ikään kuin lepuut-taisi päätään olkaansa vasten – sama erikoinen ele, jonka Rufus oli aina tehnyt pohtiessaan vastausta johonkin, mitä joku oli juuri sanonut. Ja nyt Taylor oli entistäkin varmempi. Se oli Rufus, ehdot-tomasti oli!

Paitsi ettei se voinut olla. Rufus Rorke oli ollut kuolleena kaksi vuotta. Taylor oli pitänyt muistopuheenkin hänen hautajaisissaan.

2

PERJANTAI 23. SYYSKUUTA 2022

Mitä helvettiä???

James Taylor ei saanut katsettaan irti miehestä siunaustilaisuuden jatkuessa loputtomiin. Kuultiin kaksi imelää runoesitystä, ohjelmalehtisen mukaan Barnien sisarentyttäriltä, sekä kolmas, josta Taylor piti. Runon, jossa ihminen ei ollut kuollut vaan siirtynyt viereiseen huoneeseen, lausui hunttuun sonnustautuneena Barnien entinen vaimo Debbie Martin (hän oli pitänyt tyttönimensä silloinkin, kun he olivat olleet naimisissa). Muutama säe tosin peittyi itkevän vauvan huutoon.

Sen jälkeen huoliteltu, noin neljäkymmentävuotias mies osoitti kunnioitustaan täysin fiktiivisellä, virtuoosimaisella esityksellä, jonka vauva jälleen keskeytti, luonnehtien vainajaa suurin piirtein vain yhtä ihmetekoa vaille pyhimykseksi. Aurinko oli tullut esiin pilven takaa, ja sen säteet hohtivat lasimaalausikkunan läpi saarnastuolin takaa luoden sädekehän miehen pään ympärille.

Kenties Bernie kanonisoitaisiin jonain päivänä, Taylor ajatteli kuivasti. Hänestä saattaisi tulla luusereiden suojeleuspyhimys.

Taylor oli tullut hautajaisiin pelkästään velvollisuudentunnosta – hän ei ollut tavannut Barniea moneen vuoteen muutoin kuin pikaisesti Rufuksen hautajaisissa kaksi vuotta sitten. Heidän kolmikkonsa oli kuitenkin ollut tiivis koulussa – Taylor, Rufus ja Bernie. Kolme muskettisoturia, niin he itseään kutsuivat. Jonkin aikaa koulun päätyttyäkin he olivat tapailleet lounaalla tai viettäneet iltaa lähi-
kapakassa. He olivat vannoneet, että pitäisivät aina yhteyttä, mutta tietenkin elämällä oli toisenlaiset suunnitelmat.

Mitä enemmän aikaa kului, sitä kauemmas heidän tiensä olivat erkaantuneet. Heillä ei ollut oikeastaan ollut mitään yhteistä – lukuun ottamatta inhoa kouluaan kohtaan – mikä olisi sitonut heitä toisiinsa. Rufus, riehakas, kovääninen hurmuri oli kerskaillut, että

hänenstä tulisi miljonääri siihen mennessä, kun hän täyttäisi kolmekymmentä. Ja ehkä hänenstä oli tullutkin miljonääri, mutta ei siitä ollut ollut hänelle juuri iloa. Hän oli kuollut 37-vuotiaana.

Tai siltä se oli näyttänyt.

Ja nyt Bernie-parka, ikuinen kuuluisuudesta unelmoija, joka oli vaihtanut osoitetta useammin kuin Taylor pystyi laskemaan, muuttaisi ikuisen kotiinsa osoitteeseen Paikka PY136, Woodvalen hautausmaa.

Mutta sentään Bernie sai kokea oman päivänsä auringossa, Taylor ajatteli – sai osakseen huomiota, jota oli aina kaivannut. Katafalkilla seisova arkku oli paljon näyttävämpi kuin sen haltija oli koskaan ollut, messinkiset kahvat hohtivat lasimaalauksen läpi tulevassa auringonvalossa. Arkku näytti niin upealta, että se kelpaisi paavillekin.

Taylor mietti, kuka sen oli maksanut. Ei hän tosin siitä sen kummemmin piitannut.

Tällä hetkellä häntä kiinnosti vain yksi asia: hänen edessään kuuden penkin päässä istuvan miehen henkilöllisyys.

Voisiko se olla Rufus?

Ei tietenkään.

Ja silti...

Hän tuijotti edelleen paikalleen jähmettyneenä. Jokainen miehen liikahdus sai Taylorin vain vakuuttumaan entisestään, että mies todellakin oli Rufus. Hän pystyi hädin tuskin estämään itseään kävelemästä käytävälle, ojentamasta kättään ja napauttamasta miehen olkapäätä, mutta koska kirkko oli niin tupaten täynnä, se ei tullut kyseeseen.

Sitten yhtäkkiä, ilman näkyvää syytä, mies kääntyi täydet 180 astetta ja tuijotti häntä parin sekunnin ajan kuin olisi vaistonnut hänen läsnäolonsa.

Vaikka miehen kasvot olivat melkein kokonaan piilossa huivin ja lakin lipan alla, Taylor värisi ytimiään myöten ja paleli.

Sitten mies kääntyi taas pois päin.

Kaikenlaisia ajatuksia käväisi Taylorin mielessä. Oliko Rufuksella veli? Kaksosveli? Kertaakaan näiden vuosien aikana Rufus ei ollut antanut ymmärtää, että hänellä olisi sisaruksia.

Perhana. Tämä oli järjetöntä. Taylor ajatteli, että kenties hän oli tullut hulluksi.

Normaalisti säntillisen täsmällinen Taylor manasi tilannetta, jonka vuoksi hän oli ollut myöhässä hautajaisiin tullessaan. Auton rengas oli tyhjentyntä hänen vietyään kouluun poikansa, joka asui hänen luonaan tämän viikon. Hän oli vaihtanut renkaan, ja sen jälkeen hänet oli pysäytetty ylinopeusratsiassa. Päivä ei ollut paras mahdollinen, mutta ainakin se oli parempi kuin Barniella.

Jos hän olisi tullut kirkkoon aiemmin, ehkä hän olisi nähnyt, kuka se mies oikeasti oli. Hän varmaan vain kuvitteli, että se oli Rufus. Niin sen täytyi olla.

Hän ei kuitenkaan pystynyt olemaan tuijottamatta miestä. Ja hän tunsii levotonta kihelmöintiä.

Kirkossa oli varmasti yli 150 ihmistä, hän ajatteli, ja toistaiseksi Debbieä ja mahdollisesti Rufusta lukuun ottamatta hän ei tunnistanut heistä ketään. Hän pohti sarkastisesti, oliko Bernie velkaa kaikille – kuten hänelle itselleen.

Ikuinen luuseri Bernie oli jatkuvasti ollut veloissa kouluaikanaikin – pelannut taskurahansa – eikä mikään ollut muuttunut. Noina varhaisina vuosina heidän lähdettyään omille teilleen Bernie oli soitellut Taylorille, pyytänyt pientä lainaa ja luvannut maksaa sen takaisin. Toisinaan Taylor oli antanut rahaa, koska hän sääli Bernieä. Bernie vaikutti syntyneen ”Luuseri”-kyltti otsassaan.

Rufus oli kerran sanonut Barnielle julmasti päin naamaa, että tämä oli mies, joka tulisi kakkoseksi vaaleissa, vaikei hänellä olisi edes ollut vastustajaa.

Ja silti niin kauan kuin he olivat tunteneet toisensa, Bernie oli aina kaivannut parrasvaloihin. Nyt hän todellakin oli parrasvaloissa. Ikävä vain, ettei hän itse pystynyt nauttimaan siitä, Taylor ajatteli.

Taylor käänsi katseensa pois kuusi riviä häntä edempänä olevasta penkistä vain hetkeksi vilkaistakseen hänelle ojennettua lehtistä. Hän katsoi lehtisen lopussa olevaa valokuvaa – enkelimäistä, neljävuotiaa Bernieä, jolla oli vaaleat kiharat hiukset, lököttävät shortsit ja ilikurisuutta katseessaan – ja sitten lehtisen etusivulla olevaa kuvaa kaljuuntuvasta, ylipainoisesta ja ikäistään vanhemmalta

näyttävästä Barniesta, jonka ahdistuneet silmät tiirailivat ulos piilostaan, kuin yrittäisivät ymmärtää, mihin kaikki elämän lupaukset olivat kadonneet. Jopa tahraiset hautajaislehtiset näyttivät roskalta. Bernie Wallace parka: epäonnistunut muusikkona, epäonnistunut kokkina, epäonnistunut aviomiehenä, epäonnistunut kaikessa, myös – kohtalokkaasti – sienten keruussa.

Taylorin kuuleman tarinan mukaan Bernie oli kuukahtanut laittaessaan sieniä alkupalaksi illalliskutsuille, mutta onneksi hänen ystävänsä eivät ehtineet syödä niitä. Debbien mukaan, joka oli ilmoittanut Taylorille hautajaisista, Bernie oli sekoittanut nurmiherkkusienien kavalakärpässieneen – ilmeisesti ne oli vaikea erottaa toisistaan. Kutsumiensa vieraiden onneksi Bernie oli valmistanut aterian edellisenä päivänä kuvataksaan ruoat Instagram-tililleen. Hän oli syönyt tähteeksi jääneitä sieniä illalliseksi, ja kaksitoista tuntia myöhemmin hänet oli viety sairaalaan, jossa hän oli kuollut monielinvaurioon.

Taylor katsoi jälleen seurakuntaa, mutta hän ei huomannut ketään muuta tuttua. Hän oli aavistuksen yllättynyt, ettei kirkossa näkynyt kouluajoista tuttuja kasvoja. Toisaalta olihan niistä kulunut jo yli kaksikymmentä vuotta.

Kunnianosoitusten jälkeen vuorossa oli aina yhtä sykhdyttävä virsi *"Jerusalem"*. Kun virren *"In England's green and pleasant land"* viimeiset sävelet hiipuivat, saarnastuoliin asteli horjahdellen mies pitämään muistopuhetta. Miehen nimi oli Geoffrey Letts – varsinainen puupää kaikilla mittapuilla, Taylor ajatteli. Geoffrey aloitti tunnustamalla olleensa Barnien juopottelukaveri jossakin pubissa (ja hän vaikutti jo olevan humalassa tähän kellonaikaan). Hän kertoi seurakunnalle sammaltaen, että Bernie oli kerran voittanut Belgian röyhtäisykilpailun ja pelannut tennistä, mitkä olivatkin suunnilleen Barnien saavutukset elämässä. Sitten mies kompuroi takaisin paikalleen horjahdellen, otti tukea kirkon penkeistä ja virnuili kuin apina.

Se todellakin ärsytti Tayloria. Mikä synkkä huonon onnen pilvi olikin leijunut Bernie-paran yllä koko hänen elämänsä ajan, hän ansaitsi tätä paremman lopun.

Kolehtihaavi laitettiin kiertämään. Taylorin pienin seteli oli vitonen, ja hän työnsi sen punaiseen pussiin. Loppurukousten jälkeen kirkkoherra kertoi surijoille, että ruumis laskettaisiin hautaan perheen läsnäollessa. Hän kehotti kaikkia lähtemään rauhassa ja muistamaan Barniea rukouksissaan ja ajatuksissaan, sekä muistutti seurakunnalle, että heidät on kutsuttu muistotilaisuuteen kylätalolle jakamaan muistojaan Barniesta juomien ja pikkusyötävien merkeissä.

Sitten – ja pisteet pastorille, Taylor ajatteli, ennakkovaroituksesta, että seuraava ohjelmanumero oli vainajan nimenomaisesti antamien ohjeiden mukainen – mitä älyttömin laulu alkoi soida. Se alkoi pianon pimputuksella ja jatkui terävä-äänisellä laululla.

*They're coming to take me away, ha-ha, coming to take me away.
Ne tulee ja hakee mut pois ha-haa, tulee ja hakee mut pois.*

Hautajaisvieraat katselivat ympärilleen hämmentyneinä. Oliko tämä Barnien viimeinen herja maailmalle, jonka kanssa hän ei ollut koskaan tullut toimeen?

Ihmiset alkoivat marssia ulos etuosasta alkaen. Taylor piti parhaansa mukaan katseensa lippalakkimiehen niskassa ja yritti puikkelehtia käytävällä saadakseen miehen kiinni, mutta se oli mahdotonta. Pitkä nainen naurettavine mustine hattuineen esti häntä näkemästä miestä.

Samaan aikaan laulu jatkui edelleen. *Ne tulee ja hakee mut pois ha-haa, tulee ja hakee mut pois.*

Kesti monta minuuttia ennen kuin hän pääsi ovelle, jossa pastori seisoi. Taylorin edessä seisova nainen kiitti kirkkoherraa ylenpalttisesti kauniista hautajaisista. Taylor puristi papin kättä ja kiirehti ulos rankkasateeseen, joka oli alkanut uudestaan, ja etsi Rufusta. Surijat seisoskelivat pihalla ryhmissä ja juttelivat sateenvarjojen alla. Taylor kiirehti heidän ohitseensa, kunnes tuli vilkkaalle pääkadulle ja katsoi kumpaankin suuntaan.

Rufuksesta ei näkynyt jälkeäkään.

3

PERJANTAI 23. SYYSKUUTA 2022

"Yritätkö parantaa kulinaarisia taitojasi, Roy, tehdäksesi vaikutuksen nuoreen Cleoon? Vai oletko ryhtynyt harrastamaan keräilyä? Etsimään sisäistä luolamiestäsi?"

Rikosylikomisario Roy Grace nosti katseensa hätkähtäen. Hän oli keskittynyt niin täysin tietokoneensa näyttöön, ettei ollut kuullut rikoskomisarion tulevan huoneeseen. Hän virnisti ja näytti keskisormea.

Glen Bransonilla oli yllään sähkönsininen puku, joka olisi sopinut paremmin visailujuontajalle kuin rikoskomisariolle, Grace ajatteli, mutta ei sanonut mitään. Hän oli jo aikaa sitten luopunut yrityksistä selittää parhaalle kaverilleen – ja suojatilleen – että rikosetsivät käyttivät konservatiivisia pukuja, jotta vaikuttaisivat kunnioittavilta, kun tapasivat rikoksen uhrien perheenjäseniä. Mutta Glennillä oli riikinkukon luonne ja oma määritelmänsä *konservatiivisesta*.

Ja Glennin solmio, Grace ajatteli, *voi hyvä tavaton*. Australian Perthin lisäksi se voitaisiin laskea yhdeksi harvoista asioista, jonka voi tunnistaa avaruudesta. "Kulinaarisia taitoja?" hän kysyi.

Branson nyökäytti kohti Gracen pöydällä olevaa kirjaa, *Täydellinen sienenmetsästäjä*.

"Hah!"

Rikoskomisario katsoi esimiästään vinosti, käänsi kirjan ympäri, avasi sen ja selasi muutaman sivun hädin tuskin vilkaisematta niitä. "Oletko kuullut tyypistä, joka astelee sisään publiin, laskee sienen baaritiskille ja tilaa sille tuopillisen?"

Grace irvisti. "En, mutta kaikesta päätellen pian olen."

"Baarimikko kysyy, miksi hän on tuonut sienen publiin. Ja mies vastaa: 'Koska hän on oikea fun guy!' Tajuatko?"

"Jaah, fungi eli sieni", Grace sanoi latteasti.

"Mukava huomata, että et ole menettänyt otettasi, vaikka sinulla ikää onkin."

Roy Grace oli täyttänyt neljäkymmentäviisi muutama viikko siten, ja Branson, joka oli kolmekymmentäkahdeksanvuotias, ei ikinä jättänyt käyttämättä tilaisuutta kiusoitella Royta siitä.

"Ja ikävä nähdä, kamui, että sinun huumorisi ei parane ikääntymisesi myötä. Joten voinko tehdä jotain sinun hyväksesi, vai tulitko vain jutustelemaan joutavia?"

Branson veti esiin toisen Gracen työpöydän edessä olevista tuoleista, käänsi sen ympäri ja istuutui kahareisin. "Halusin jutella kanssasi. Sen jälkeen, kun sain ylennyksen rikoskomisarioksi, minulla ei ole ollut mitään erityisen haastavaa tutkintaa. En tietenkään toivo kenenkään kuolevan, mutta haluaisin saada tutkittavaksi todella mutkikkaan murhan, johon voisin pureutua – ymmärrätkö, mitä tarkoitan?"

Grace tiesi täsmälleen. Vaikka jokainen henkirikos tutkittiin perusteellisesti ja ennakkoluuloitta, suurin osa noin kahdestakymmenestäviidestä vuosittaisesta henkirikoksesta Sussexin ja Surrey'n kreivikunnissa liittyi kotiväkivaltaan tai huumeisiin, juopotteluun ja mitättömiin riitoihin. Huolta aiheutti myös veitsien kasvava käyttö aseena – mikä oli epätoivottu tuliainen Lontoon ja muiden suurkaupunkien jengimaailmasta.

Kaikki murhat olivat traagisia omalla tavallaan, ja ne jättivät jälkeensä järkyttyneet omaiset, jotka eivät pääsisi koskaan yli tapahtuneesta. Ne eivät kuitenkaan olleet sellaisia tapauksia, jotka olisi halunnut kirjata muistelmiinsa. Jokainen murhaetsivä toivoi salaa – eikä Grace itsekään ollut poikkeus – että saisi kiehtovan, korkean profiilin murhajutun, joka haastaisi heidän taitonsa, ja bonuksena viime kädessä tekisi vaikutuksen heidän esimiehiinsä ja mediaan ja tulisi osaksi heidän perintöään.

"Mitä sinä tiedät sienistä, Glenn? Muuta kuin huonoja vitsejä?"

"Tiedän viljellyn herkkusienen, joka sai nimen 'Pariisin ruskea' siitä, että niitä kasvatettiin Pariisin katakombeissa 1700-luvulla. Ne maistuvat hyviltä raakoinakin. Rakastan niitä ohuiksi siivutettuina salaattissa."

"Entä tavalliset nurmiherkkusienet – ne, joita voi ostaa torikauppiaalta tai ruokakaupasta?"

Branson nyökkäsi. ”Kyllä, pidän niistäkin. Ne ovat herkullisia paahtoleivällä, jossa on päällä paistettu muna.”

”Oletko koskaan poiminut niitä itse?”

Branson pudisti päätään. ”En luota kykyihini – en erottaisi syömäkelpoista sientä myrkkysienestä.”

”Entä sitten kavalakärpässieni?” Grace kysyi.

”Niin, eräs ystäväni, joka on hurahtanut ruoan poimimiseen luonnosta, varoitti minua siitä. Hän sanoi että ne näyttävät ihan nurmiherkkusieniltä. Se on yksi syy, miksi en uskaltaisi poimia mitään.”

”Sen perusteella, mitä olen lukenut netistä, kavalakärpässieni-myrkytys ei ole mukava tapa kuolla.”

”Kenet sinä aiot tappaa?” Branson kysyi.

”Tosi hauskaa.” Grace irvisti ystävälleen. ”Yritämme olla puhumatta työasioista kotona, mutta ruumishuoneella tapahtui jotain, mistä Cleo arveli minun haluavan tietää. Brightonin ja Hoven kaupungissa ei ole kirjattu yhtäkään sienien aiheuttamaa myrkytystä yli kahteenkymmeneen vuoteen, ellei pidempäänkin, mutta hän kertoi minulle päivällisellä, että kaksi viikkoa sitten ruumishuoneella oli ollut 39-vuotias mies, joka kuoli maksa- ja munuaisvaurioon kolme vuorokautta sen jälkeen kun hän oli syönyt päivälliseksi valmistamiaan sieniä – jotka hän ilmeisesti oli ostanut lähikaupasta. Päivällisvieraiden onneksi hänen täytyi perua päivällinen, koska hän voi niin huonosti. Kaksi päivää sitten sattui toinen tapaus, jossa arveltiin kuoleman johtuneen kavalakärpässienimyrkytyksestä – menehtynyt mies oli 59-vuotias.

”Oikeastiko?”

”Uhri sairastui pari tuntia sen jälkeen, kun oli syönyt sieniä, jotka hänen vaimonsa oli poiminut golfia pelatessaan. Vaimokin on kriittisessä tilassa, mutta hänen uskotaan jäävän eloon. Patologi soitti Cleolle tänä aamuna ja sanoi tulosten viittaavan jälleen kavalakärpässienimyrkytykseen.”

Branson kurtisti otsaansa. ”Onko tämä valtava sattuma, vai onko meneillään jotain muuta?”

”Hyvä kysymys. Kuolinsyöntutkija soitti minulle aiemmin ja esitti täsmälleen saman kysymyksen. Lähetin Will Gloverin Brightonin

kirjastoon etsimään tietoa myrkkysienistä, ja hän toi minulle tämän kirjan.”

”Ei mitään kahteenkymmeneen vuoteen, ja sitten kaksi tapausta kahden viikon aikana?” Branson pohti. ”Ei mikään mahtava juttu – jos tiedotusvälineet saavat siitä vihiä.”

”Mutta eivät he saa, eiväthän?” Roy Grace tuijotti Bransonia tyyneesti. ”Eivät ennen kuin me olemme valmiit.”

Branson oli naimisissa rikostoimittajan kanssa, joka työskenteli paikallislehdessä nimeltä *Argus*. Hän hymyili, sitten sulki huulensa etusormellaan ja peukalollaan.

”Hyvä juttu. Tässä on sinun tämän päivän haasteesi: selvitä, onko noiden kahden kuolleen henkilön välillä jokin yhteys. Meidän täytyy varmistaa, voidaanko rikos sulkea pois – vai ei.”

”Sienimyrkytykset eivät oikeastaan ole sellaisia monikerroksisia tutkimuksia kuin toivoin.”

”No, ei sitä tiedä millainen johtolankojen rihmasto paljastuu kun ryhdyt kaivelemaan.”

”Onpa hauskaa”, Branson sanoi, sitten virnisti ja pudisti päätään. ”Älä luovu päivätyöstäsi.”

”Minä teen sinusta apulaissieneni.”

4

PERJANTAI 23. SYYSKUUTA 2022

Koska vettä satoi nyt kovemmin, saattoväki hajautui nopeasti. James Taylor piteli sateenvarjoaan ja seurasi muita hautajaisvieraita High Streetillä, joka olisi näyttänyt paljon kauniimmalta auringonpaisteessa, hän ajatteli.

Parinsadan metrin jälkeen he kääntyivät vasemmalle kohti suurta pysäköintialuetta, ja hetken hän mietti, olisiko virhe seurata heitä, mutta sitten ihmiset kiirehtivät sisään persoonattomaan yksikerroksiseen moderniin rakennukseen, joka oli täydellinen vastakohta useimmille Yrjöjen aikakauden rakennuksille.

Jos rakennuksen julkisivussa ei ollut viehätysvoimaa, Taylor ajatteli, sisältä se oli vieläkin mitäänsanomattomampi. Pukkipöydille oli aseteltu buffetti, jonka ainoastaan britit saattoivat tehdä yhtä huonosti. Vaaleasta leivästä tehtyjä voileipiä, joiden reunat olivat käperytyneet, harmaita piirakoita, nakkipiiloja, jotka näyttivät edelleen jäisiltä, tarjottimellinen juusto- ja ananaskuutioita cocktailtikkuihin työnnettyinä sekä kulhoissa perunalastuja, juustotikkuja sekä pähkinä-rusina-sekoitus. Toisessa pöydässä oli laseja sekä pulloittain halpaa puna- ja valkoviiniä, eikä merkkiäkään siitä, että valkoviini olisi jotain muuta kuin huoneenlämpöistä.

Huoneessa oli jo noin viisikymmentä henkilöä, joista osa piteli kiusaantuneesti pahvilautasta toisessa kädessään ja lasia toisessa. Moni vieraista vilkuili ympärilleen epätoivoisen näköisenä kuin olisi etsinyt katseellaan jotain tuttua, jonka kanssa jutella.

Taylor, joka oli tullut tänne vain nähdäkseen lippalakkiin ja huiviin sonnustautuneen miehen, ei tunnistanut ketään. Hän oli jälleen sinkku käytyään läpi pitkän ja hankalan avioeron vaimostaan Mariannesta ja huoltajuuskiistan kymmenvuotiaasta pojastaan Harrisonista, ja hän oli juuri alkanut tuntea taas itsensä vaikean ajan jälkeen. Hän tiesi, ettei se ollut aivan soveliasta, mutta hän ei voinut

olla vilkaisematta huoneessa olevia naisia – Mariannenkin hän oli aikanaan tavannut hautajaisissa. Mutta hän ei nähnyt ketään, joka voisi olla hänen tyyppiään. Tosin ei hän ollut enää oikein varma, kuka olisi hänen *tyyppiään*.

"Hei, James!"

Taylor käännähti ja näki Barnien entisen vaimon, jonka huntu oli nyt poissa, hymyilevän hänelle tyylikkaiden vaaleiden hiuksien alta punaviinilasi kädessään. Itsevarman ja erittäin hyvännäköisen, ehkä noin 35-vuotiaan naisen, jolla oli aavistuksen käheä tupakoijan ääni. Hän haisi savulta – hän oli epäilemättä polttanut pikaisesti tupakan jumalanpalveluksen jälkeen. Taylor oli lopettanut tupakan polttamisen joitakin vuosia sitten ja himoitsi tupakkaa edelleen silloin tällöin, kuten juuri nyt. Himoitsi todellakin.

"Debbie!" hän vastasi. "Olen todella pahoillani Barnien kuolemasta."

Debbie hymyili hänelle vaisusti. "Kiitos." Hän epäröi. "Kaipa hän oli sellainen mies, joka ei olisi koskaan elänyt pitkään. En kuitenkaan uskonut, että hän lähtisi näin nuorena." Debbie kohautti olkapäitään.

"On mukava nähdä sinut", Taylor sanoi. Ja niin oli, todella mukava. Taylor oli aina pitänyt Debbiestä, vaikka he hädin tuskin tunsivat toisiaan. Yksi harvoista kerroista, joina hän oli aiemmin Debbien tavannut, oli ollut Rufus Rorken hautajaisissa.

"Oli mukavaa, että tulit. Oikeasti, minä arvostan sitä, ja on mukavaa nähdä taas sinun kasvosi."

Taylor kohautti olkapäitään. "Tietenkin tulin. Barnie ja minä tunsimme toisemme kauan. Kuinka sinä jaksat?"

"Kyllä minä pärjään", hän sanoi. "Olen kylläkin surullinen. Meistä tuli eron jälkeen paljon paremmat ystävät kuin olimme naimisissa ollessamme. Voin oikeasti hyvin."

Ja siltä hän näyttikin. Todella hyvinvoivalta. Hän oli upea, tyylikäs ja paljon viehättävämpi kuin kaksi vuotta sitten, kun he olivat viimeksi tavanneet.

Hän oli aina ajatellut, että Barnie oli haukannut liian suuren palan mennessään naimisiin Debbien kanssa. Mutta ihastumiselle ei mahtanut mitään.

"Tietenkin olen pahoillani, että hän on kuollut", Debbie lisäsi. "Ja olen pahoillani, ettei meidän liittomme koskaan toiminut. Hän on... oli", Debbie korjasi sanojaan, "ihana mies. Mutta unelmoija. Ja äkkipikainen."

Taylor kurtisti kulmiaan. "Oliko hän äkkipikainen? En nähnyt sellaista koskaan koulussa."

Debbie kallisti päätään. "Etkö tosiaan nähnyt sitä koskaan?"

"En! Oikeasti!"

Hän katsoi Tayloria epäuskoisesti kulmiaan kurtistaen.

Taylor pudisti päätään. "Olin hemmetin ujo – olen edelleen. Barnie halusi aina olla huomion keskipisteenä. Hän piti huolen, että pääsi esiintymään jokaisessa koulunäytelmässä, mutta valitettavasti hän sai näytelmässä aina pienimmän roolin, usein vain yhden repliikin eikä aina yhtäkään. Barnie hyväksyi sen aina. Hän totesi minulle, että joskus hänestä vielä tulisi arvostettu filmitähti. Tai rock-stara. Muistan, että hän perusti koulubändin, mutta muut heittivät hänet ulos, koska hänellä ei ollut sävelkorvaa. Ja lisäksi hän oli totaalisen epäluotettava."

"Sellainen Barnie oli", Debbie sanoi haikeasti hymyillen. Hän yritti kovasti päästä teatterikouluun, mutta mikään niistä ei huolinut häntä – osittain siksi, ettei hän osannut laulaa. Kun me menimme naimisiin, hän oli kirjoilla statistiksi elokuvaan ja toivoi saavansa sivuosan. Niin ei kuitenkaan koskaan tapahtunut. Hänellä tosin oli kerran pieni puherooli *Nuori Morse* -sarjassa – poliisina. Hän sai sanoa "hyvää huomenta, sir" pääosaa esittävälle Shaun Evansille. Suuri osa siitä kuitenkin leikattiin pois, joten kun hän tuli kuvaan, hän oli kuin pieni muurahainen taustalla!"

Taylor virnisti. "Poistettavaa materiaalia siis?"

"Aivan. Sitten hän menetti työpaikkansa pubin kokkina, kun yhtenä iltana kaikki ruokailijat saivat salmonellan. Hän päätyi työskentelemään puhelinmyyjänä Newhavenissa toimivalle firmalle, joka myi mainostilaa rautatieyhtiön henkilökunnan tiedotuslehdessä ja *The International Review of the Red Cross* -lehdessä. Hän tuli joskus kotiin innoissaan ja kertoi myyneensä neljäsosasisivun, puolikkaan sivun tai kokosisivun! Sitten viikkoa myöhemmin hän kertoi masentuneena, että koko juttu oli peruttu."

"Hän kuitenkin oli mukava mies", Taylor sanoi.

Debbie pudisti päätään. "Ehei, niin kaikki vain luulivat, minäkin silloin, kun tapasin hänet ensimmäisen kerran. En haluaisi puhua pahaa kuolleista, mutta hänestä tuli oikea kusipää, vihainen ja katkera maailmalle, joka ei arvostanut häntä. Ja hän tavoitteli aina vain epätoivoisemmin menestystä ja tunnustusta – jopa niin kovasti, että se pelotti minua."

"Pelotti sinua? Millä tavalla?"

Debbie kohautti olkapäitään. "En pysty selittämään sitä kunnolla. Minulla vain oli sellainen tunne viimeisenä yhteisenä vuotenamme, että hän olisi ollut valmis tappamaan saadakseen haluamansa – vaikeasti saavutettavaa menestystä. Tein parhaani, mutta se ei riittänyt koskaan."

"Sen sijaan hän kaatui sieneen."

Se sai Debbie'n hymyilemään. Ja Debbie'n hymyillessä Taylor tiesi jälleen pitkästä aikaa, mikä hänen *tyyppinsä* oli.

"Mennään joskus lounaalle", Taylor ehdotti.

"Se olisi mukavaa, James. Pitäisin siitä kovasti."

"Niin minäkin. Kovasti." Taylor pohti, voisiko hän kysyä Debbie'ltä, haluaisiko tämä käydä tupakalla, ja sitten pummata savukkeen, mutta ensin hän kysyi: "Muistatko Rufuksen?"

"Rufus Rorken?"

"Niin."

"Kyllä vain", Debbie vastasi epäröiden. "Valitettavasti en koskaan pitänyt hänestä – niinä harvoina kertoina, kun me tapasimme. Mutta sinä, hän ja Bernie olitte tiivis porukka, kolme muskettisoturia, vai kuinka? Athos, Porthos ja Aramis?"

"Niin olimme."

"Minä ajattelin aina, että hänessä oli jotain synkkää."

"Jotain synkkääkö?" Taylor kurtisti kulmiaan. "Rufuksessako?"

"Hänessä oli pimeä puolensa, en osaa selittää sitä – hän sai minut tuntemaan oloni epämukavaksi. Minä olin hänen hautajaisissaan Barnien kanssa – sinä pidit mahtavan muistopuheen. Harmi, ettet sinä puhunut tänään sen totaalisen ääliön sijaan," hän lisäsi. "Olen kuitenkin aina miettinyt, kuinka vilpitön sinun muistopuheesi oikeasti oli?" Debbie kysyi kohottamalla kulmakarvojaan.

"Vilpitön?"

"Niin."

Taylor katsoi Debbieä ja mietti, miten vastaisi. Totuus oli (tosin hän ei olisi ikinä sitä myöntänyt), että sekä Taylor että Bernie olivat pelänneet Rufusta. Rufus oli ollut kontrollifriikki, ja osasyys siihen, miksi Taylor oli pitänyt niin ylitsepursuavan muistopuheen, oli se, että vaikka Rufus oli kuollut, hän pelkäsi tätä edelleen hiukan. Varoi suuttuttamasta Rufusta sanomalla jotain, mitä tämä ei hyväksyisi – varoi saamasta häntä tolaltaan vielä haudan takaakin.

Kenties ottaen huomioon sen, mitä hän oli uskonut kirkossa nähneensä, sitä olikin viisasta varoa.

Hän katsoi Debbieä suoraan silmiin. "Hänellä oli tosiaan kiivas luonne. Tiesitkö, että Rufuksen täytyi mennä suuttumuksenhallinta-ohjelmaan kammottavan rattiraivon takia? Oli kauheaa olla hänen kyydissään, ihan kuin katkaisinta olisi käännetty. Me todellakin kasvoimme erillemme, mutta emme pystyneet muuttamaan sitä tosiasiaa, että olimme todella vanhoja kavereita. Sisäoppilaitoksen nuoret asukkaat solmivat siteitä toisiinsa – niihinkin, joista eivät erityisemmin pidä. Se oli kuin liima, joka piti meidät yhdessä, vaikka me kaikki vartuimme ja muutuimme, toiset parempaan, toiset huonompaan suuntaan. Kaipa me olimme kolme muskettisoturia, kuten sanoit, ja siksi minä pidin sen muistopuheen. Rehellisesti sanoen en usko, että kukaan muu olisi tarjoutunut siihen tehtävään.

"Kaikki yhden ja yksi kaikkien puolesta."

Taylor hymyili. "Juuri niin!"

"Uskotko sinä oikeasti, että Rufus olisi piitannut pätkääkään sen paremmin sinusta kuin Barniestakaan tiukan paikan tullen?" Debbie kysyi yhtäkkiä kitkerällä äänellä. *"Yksi kaikkien puolesta?"* Ei takuulla. Rufus piittasi vain itsestään, ei kenestäkään muusta. Olit avokätinen Barnielle, tiedän, että lainasit hänelle rahaa useita kertoja. Mutta Rufus ei lainannut koskaan – hän oli kerryttänyt omaisuutta ja olisi voinut auttaa Bernieä, se olisi ollut hänelle pieni raha. En väitä, että hän ansaitsi kuolla, mutta hän oli paskiainen."

"Tämä kuulostaa varmasti oudolta", Taylor sanoi, "mutta olisin voinut vaikka vanhoja, että minä näin hänet tänään kirkossa istumassa muutaman rivin päässä edessäni."

Debbie katsoi Tayloria oudosti. "Rufuksenko?"

Taylor nyökkäsi.

"Hautajaisissa?"

"Niin."

"Mitä tarkoitat, että *näit* hänet? Siis niin kuin hänen haamunsa?"

"Ei, en hänen haamuaan. Minä näin hänet. Rufuksen – tai jonkun, joka näyttää ihan häneltä."

Debbie kurtisti kulmiaan. "Onko hänellä veli, kenties kaksonen?"

"Olen varma, ettei ole. Olimme sen verran hyviä ystäviä koulussa, että olisin tiennyt siitä. Ehkä hänellä on kaksoisolento. En tiedä. Sitä hän sanotaan, että meillä kaikilla on kaksoisolento. Tunsin kylmien väreiden kulkevan lävitseni, kun näin hänet."

"Puhuitko hänen kanssaan – sen tyyppiä?"

"Yritin saada hänet kiinni tilaisuuden päättyessä, mutta tielläni oli kymmeniä ihmisiä. Kun pääsin ovelle, hän oli jo häipynyt. Toivoin, että hän olisi ollut täällä."

"Minun tietääkseni kirkossa oli tänään vain yksi kuollut mies", Debbie sanoi kepeästi hymyillen.

Taylor vastasi hymyyn ja tarkasteli huolellisesti Debbie'n kasvoja. Hän ei huomannut mitään merkkejä epärehellisyydestä. Jos kirkossa oikeasti oli ollut Rufus, Debbie ei tosiaankaan ollut nähnyt häntä.

Sitten juoppo, joka oli pitänyt muistopuheen, hoiperteli heidän luokseen avattu pullo kädessään ja kietoi kätensä Debbie'n ympärille. "Minä taisin hiukan mokata", hän sammalsi.

TAYLOR TUIJOTTI KUUDEN RIVIN PÄÄSSÄ EDESSÄÄN ISTUVAN MIEHEN TAKARAIVOA PAIKALLEEN JÄHMETTYNEENÄ.

Kun James Taylor saapuu myöhässä hautajaisiin, hän jää seisomaan pienen kirkon takaosaan. Edempänä hän huomaa miehen, joka näyttää hämmentävän tutulta. Taylor hieraisee silmiään – mies muistuttaa erehdyttävästi hänen vanhaa koulukaveriaan Rufus Rorkea. Mutta sehän on mahdotonta: kaksi vuotta aiemmin Taylor piti puheen Rufuksen hautajaisissa.

Samaan aikaan Brightonin poliisin päämajassa ylikomisario Roy Grace tutkii sarjaa epäilyttäviä kuolemantapauksia, jotka eivät jätä häntä rauhaan. Miten tapaukset liittyvät toisiinsa – ja voisiko niillä olla yhteys Rufus Rorkeen – mieheen, jonka pitäisi olla kuollut?

Brittijännityksen mestari Peter Jamesin Roy Grace -dekkarisarjassa seurataan brightonilaispoliisin rikostutkimuksia ja hänen ajoittain traagisiakin tapahtumia sisältävää yksityiselämäänsä. *Kuolleen miehen kasvot* on vangitsevan sarjan 20., itsenäinen osa. Sarjan pohjalta tehdään Englannissa suosittua televisiosarjaa, jota esitetään myös Suomessa.

PETER JAMES on yksi maailman suosituimmista rikoskirjailijoista. Hänet on palkittu yli 40 kirjallisuus- ja äänikirjapalkinnolla, muun muassa WHSmithin Kaikkien aikojen parhaan rikoskirjailijan palkinnolla sekä kuuluisalla The Crime Writers' Associationin Timanttitarikalla. Jamesin teoksia on käännetty peräti 38 kielelle ja myyty kymmeniä miljoonia kappaleita.

ISBN 978-952-850-270-8

84.2

www.docendo.fi

